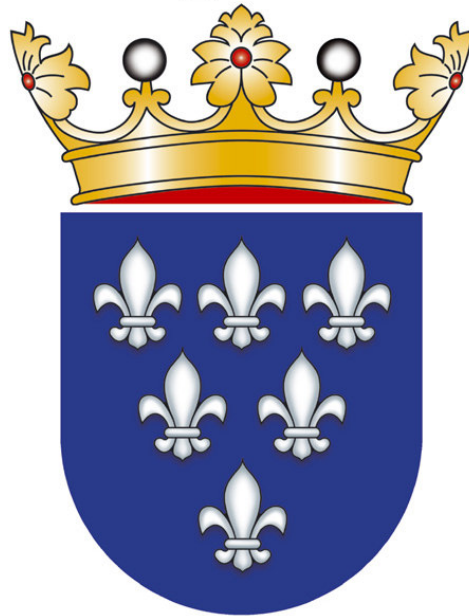

Gemeente Scherpenzeel

Beleidsnota WMO 2009-2011

Beleidsnota WMO 2009-2011

Opdrachtgever: gemeente Scherpenzeel
sector Burgerij

Auteur: A.P. Schut

Datum: 25 september 2008 (laatste versie: 15 december 2008)

Inhoud

0. Inleiding	3
1. Het bevorderen van sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten	4
2. Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden	7
3. Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning	10
4. Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers	12
5. Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem	14
6. Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer	16
7. Het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en beleid ter bestrijding van geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van slachtoffer is gepleegd	19
8. Het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van psychosociale hulp bij rampen	21
9. Het bevorderen van verslavingszorg	23

0. Inleiding

De Wet maatschappelijke ondersteuning is op 1 januari 2007 in werking getreden. Voor het jaar 2007 werd een beleidsnota door de gemeenteraad van Scherpenzeel vastgesteld op 21 september 2006. Op 5 juli 2007 werd door de gemeenteraad besloten deze beleidsnota ook voor het jaar 2008 van toepassing te verklaren. Op deze wijze ontstond voldoende tijd voor een gedegen voorbereiding van deze beleidsnota voor meerdere jaren.

In de beleidsnota 2007 is in hoofdzaak aandacht geschonken aan de totstandkoming van het loket VraagWijzer (prestatieveld 3, informatie, advies en cliëntondersteuning), het beleid m.b.t. de ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers (prestatieveld 4) en de hulp bij het huishouden (onderdeel van prestatieveld 6).

In deze nota zullen alle prestatievelden aandacht krijgen, maar zal niet alles opnieuw worden opgezet. Speciale aandacht is er voor de prestatievelden 1 (sociale samenhang), 2 (jeugd) en 5 (bevorderen deelname aan de samenleving). Deze onderwerpen zijn ook de speerpunten geweest van de burgerparticipatie ter voorbereiding van deze nota.

Per prestatieveld is getracht het huidige beleid in hoofdlijnen weer te geven en zijn overwegingen over mogelijke beleidswijzigingen en nieuwe initiatieven opgenomen, alsmede uiteraard de voorstellen voor het beleid gedurende de jaren 2009 t/m 2011 en mogelijk enkele concrete actiepunten.

Bedacht moet wel worden dat de WMO een soort parapluwet is. Nagenoeg alle beleidsterreinen waar de gemeente mee te maken heeft hebben tenminste raakvlakken met de WMO (met name prestatieveld 1 maar ook vaak prestatieveld 5). Dit betekent niet dat dat beleid dan ook WMO-beleid is, maar wel dat met de doelstellingen en uitgangspunten van de WMO en deze beleidsnota rekening dient te worden gehouden.

Bij de uitwerking is rekening gehouden met het bestaande beleid, de kaders zoals die door de gemeenteraad zijn vastgesteld, de reacties uit de bijeenkomsten tijdens de burgerparticipatie en de maatschappelijke en wettelijke ontwikkelingen op de diverse terreinen.

1. Het bevorderen van sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten

Huidige situatie

De gemeente houdt zich op allerlei gebied bezig met sociale samenhang in de samenleving. Er zijn vele raakvlakken op het gebied van wonen, werken, veiligheid, jeugd, ouderen, openbaar groen, sport en recreatie, cultuur, speelterreinen en overige zaken. In bijlage 1 is aangegeven welke organisaties (financiële) steun van de gemeente ontvangen.

Ontwikkelingen

De sociale samenhang en de leefbaarheid in een dorp zijn met elkaar verbonden. Het begint bij het individu, men moet zich (weer meer) verantwoordelijk (gaan) voelen voor zijn eigen leefomgeving en dat geldt voor jong en oud. Vervolgens wordt het een zaak van de buurt en het hele dorp.

De WMO heeft voor wat betreft prestatieveld 1 “het bevorderen van de sociale samenhang” een opdracht gegeven aan de gemeente en haar taak is het nu om te bezien op welke wijze de gemeente dit kan stimuleren en hoe de gemeente anderen (organisaties en individuen) kan stimuleren om hier actief in te zijn.

Om daar met de burgers van Scherpenzeel over na te denken heeft er op 17 maart 2008 een WMO-bijeenkomst plaatsgevonden over het bevorderen van de sociale samenhang en leefbaarheid in Scherpenzeel. Het doel van de bijeenkomst was:

- te peilen hoe het staat met de sociale samenhang en leefbaarheid in Scherpenzeel
- ideeën op te doen hoe de sociale samenhang en leefbaarheid bevorderd kan worden
- de ingebrachte ideeën verwerken in de WMO-nota.

Hoe staat het met de sociale samenhang en leefbaarheid in Scherpenzeel?

Algemeen kwam naar voren dat men wel wat meer voor elkaar over zou kunnen hebben en het gevoel van saamhorigheid zou wel wat versterkt kunnen worden.

De aanwezigen op de bijeenkomst vonden het belangrijk dat ieder zijn verantwoordelijkheid moet nemen voor zijn of haar leefomgeving en dat men elkaar kan aanspreken op onwenselijk gedrag en kan motiveren als er zaken wel goed gaan.

In de bijeenkomsten met burgers zijn een groot aantal mogelijke actiepunten genoemd (zie voor een compleet overzicht het verslag van de bijeenkomsten, dat als bijlage 2 is bijgevoegd).

Geconstateerd is ook dat het onvoldoende deelnemen aan de samenleving soms ook voortkomt uit een gebrek aan financiële middelen.

Beleid voor de jaren 2009 tot en met 2011

De basis is een voortzetting van het bestaande beleid op alle terreinen die te maken hebben met de sociale samenhang.

Voor wat betreft de subsidiëring van organisaties kan worden verwezen naar bijlage 1 waar alle gesubsidieerde organisaties op staan vermeld.

De gemeente wil een stimulerende rol vervullen in het bevorderen van de sociale samenhang en leefbaarheid. De gemeente zal initiatieven vanuit de burgers en organisaties ondersteunen, maar doorgaans niet zelf acties entameren. De gemeente zal dan wel een ondersteunende rol vervullen.

Ten aanzien van het gemeentelijk beleid ten aanzien van sport, cultuur, educatie en recreatie, is het thema bevorderen sociale samenhang en leefbaarheid ook van belang.

De rol van de gemeente is vooral die van de stimulator van initiatieven vanuit de inwoners en organisaties.

Met het beleid wil de gemeente bereiken dat het welbevinden van mensen in hun leefomgeving wordt bevorderd. Daarnaast kan een goede sociale samenhang het beroep op professionele hulp wat afremmen.

Voor het verlenen van ondersteuning, in welke vorm dan ook, gelden de navolgende toetsingscriteria:

1. de activiteit moet de sociale samenhang en de leefbaarheid bevorderen
2. het moet gaan om nieuwe of vernieuwende activiteiten.
3. Het moet gaan om een samenwerking van meerdere personen of een samenwerking van een of meerdere persoon met één of meer instellingen, dan wel een initiatief van één of meerdere instellingen.
4. de ondersteuning is eenmalig met als doel een proces op gang te brengen. Voor structurele ondersteuning dienen, indien deze noodzakelijk is, andere wegen te worden gezocht.

Ondersteuning kan worden verleend in de vorm van:

1. ambtelijke adviezen (uren)
2. gebruik van gemeentelijke faciliteiten (dranghekken, vergaderruimte o.i.d.)
3. subsidies.

Een combinatie van de verschillende vormen van ondersteuning is mogelijk. De hiervoor genoemde ondersteuningsmogelijkheden zullen nader uitgewerkt dienen te worden.

Daarnaast zal een mogelijke verruiming van de financiële mogelijkheden voor mensen met een laag inkomen via de bijzondere bijstand met het oog op participatie worden onderzocht.

Bij fysieke ontwikkelingen in wijken en buurten zal speciale aandacht worden geschonken aan het zoveel mogelijk creëren van natuurlijke ontmoetingsplekken.

Concrete acties

1. Voor de ondersteuning in de vorm van eenmalige of stimuleringssubsidies is voor 2009 budget beschikbaar. Voor 2010 en volgende jaren zal bij het opstellen van de Kadernota worden bezien in hoeverre financiële middelen beschikbaar zijn.
2. Tenminste één maal per jaar wordt een bijeenkomst met burgers en de gemeente gehouden over sociale samenhang. Gerealiseerde doelen maar ook veranderingen in de samenleving kunnen zo worden gevolgd en nieuwe initiatieven kunnen naar voren worden gebracht;
3. Diverse in de bijeenkomst genoemde suggesties zullen onder de aandacht worden gebracht van degenen die hier wellicht verder actie op zouden kunnen ondernemen. Zie bijlage 3.
4. Bij het herijken van het subsidiebeleid wordt de structurele ondersteuning die betrekking heeft op sociale samenhang opgenomen.
5. Activiteiten welke worden ontplooid al dan niet met ondersteuning van de gemeente worden actief onder de aandacht van inwoners gebracht om deelname te bevorderen en nieuwe initiatieven te stimuleren. Ook zal gecommuniceerd worden over het (restant van het) beschikbare budget om ook hierop doorlopend de aandacht te vestigen.”

2. Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden.

Huidige situatie

Het huidige beleid ten aanzien van dit prestatieveld is vastgelegd in de beleidsnota 2008 - 2011 en uitgewerkt in de nota integraal jeugdbeleid 2008-2011 welke nota in december 2007 door de gemeenteraad is vastgesteld.

De navolgende functies vallen tevens onder de werking van de WMO

Informatie en advies.

Het gaat hier bij zowel om ongevraagde informatie over opvoeden en opgroeien (voorlichting) als om het beantwoorden van specifieke vragen van ouders en jeugdigen.

Signalering.

Hierbij gaat het om het vroegtijdig signaleren van problemen van jeugdigen en opvoeden. Maar ook om signalen van verschillende instanties met elkaar in verband te brengen.

Toeleiding naar hulp.

Het gaat hier om de toeleiding naar het totale lokale en regionale hulpaanbod, zoals vroeg- en voorschoolse educatie, onderwijsachterstandsvoorzieningen en leerplichtzaken, maar ook bijvoorbeeld het AMK (Algemeen Meldpunt Kindermishandeling) en de geïndiceerde jeugdzorg.

Licht pedagogische hulp.

Het bieden van opvoedingsondersteuning en lichte ondersteuning aan ouders en gezinnen waar problemen zijn of dreigen te ontstaan (bijv. pedagogische spreekuren, en schoolmaatschappelijk werk).

Coördinatie van zorg.

Het afstemmen en bundelen van zorg in het geval meerdere hulpsoorten nodig zijn om een jeugdige of gezin te ondersteunen voor zover dit buiten de basistaken integrale jeugdgezondheidszorg van de WCPV (Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid) valt (die immers de lichamelijke, psychische, sociale en cognitieve ontwikkelingen van alle kinderen monitort en de ontwikkelingsproblemen van kinderen moet voorkomen, signaleren, adviseren en aanpakken).

Aan deze functies wordt nu al, zij het soms op bescheiden schaal, invulling aan gegeven d.m.v.:

Functie 1: Spreekuur voor vragen en advies op het gebied van opvoedingsondersteuning door het CMD

Functie 2: Jeugdnetwerk Scherpenzeel (JNS)

Functie 3: JNS

Functie 4: Sociale vaardigheidstraining

Functie 5: JNS.

Ontwikkelingen

Het huidige kabinet is op het gebied van jeugdbeleid behoorlijk actief. Zij hecht veel waarde aan de positie van kinderen, jeugd en gezinnen. Daarom is een programmaminister voor Jeugd en Gezin benoemd, die met behulp van een landelijk dekkend netwerk van Centra voor Jeugd en Gezin, dat in 2011 gerealiseerd moet zijn, wil borgen dat gemeenten hun lokale regierol ook daadwerkelijk oppakken. Dat zal worden verankerd in de Wet op de jeugdzorg. Daarin zal ook de wettelijke plicht van gemeenten om tot sluitende afspraken over de coördinatie van zorg te komen worden vastgelegd, alsmede de verplichting van zorgpartijen om aan de totstandkoming van die afspraken mee te werken (zgn. doorzettingmacht). Kortom: dit kabinet maakt serieus werk van de gemeentelijke regierol t.a.v. de lokale jeugdketen.

Daarmee versterkt en verbetert het CJG de opvoed- en gezinsondersteuning, zodat problemen worden voorkomen of in een vroeg stadium worden opgelost. In een CJG werken professionals van alle jeugdgerelateerde organisaties samen, om vroegtijdig risico's of problemen bij kinderen of gezinnen te kunnen signaleren.

Beleid voor de jaren 2009 tot en met 2011

Uitgangspunt is dat ouders de eerste verantwoordelijkheid hebben voor de opvoeding van hun kind(eren). Ze kunnen daarbij ondersteund worden door basisvoorzieningen voor jeugdigen, zoals consultatiebureau, peuterspeelzaal of school, maar ook door het Jeugdnetwerk Scherpenzeel, opvoedingsondersteunende programma's of het Jeugd Preventie Team van Bureau Jeugdzorg.

De functies zullen worden ondergebracht in het Centrum voor Jeugd en Gezin Scherpenzeel.

Concrete acties

Het belangrijkste actiepunt is de totstandkoming van het Centrum voor Jeugd en Gezin en het daarin onderbrengen van de 5 functies.

Stand van zaken Centrum voor Jeugd en Gezin Scherpenzeel

Om tot een lokaal CJG te komen is door het college het plan van aanpak CJG Scherpenzeel aangenomen. Dat is een gedetailleerde uitwerking van wat over het CJG staat opgenomen in de hoofdlijnennota Integraal Jeugdbeleid Scherpenzeel, 2008 – 2011 "Opgroeien met beleid". Het plan van aanpak schetst hoe de taken van het CJG ingevuld kunnen worden. Met de kernpartners zullen binnenkort besprekingen starten om het CJG gerealiseerd te krijgen. Het tijdpad voorziet erin dat ernaar gestreefd wordt om per 1-1-2009 (de frontoffice en lokale backoffice) van het CJG Scherpenzeel te openen.

Regionale backoffice

Een deel van de taken die in het CJG ondergebracht moeten worden zijn soms te complex, vergen specifieke deskundigheid of overstijgen het lokale niveau, waardoor besloten is om dit gezamenlijk met de Valleigemeenten te ontwikkelen. Daarvoor is een forse subsidie verkregen van de provincie. Dit project maakt onderdeel uit van het Regiocontract.

Huisvesting CJG

Vooralsnog zal de frontoffice worden gehuisvest in het Consultatiebureau. Als het nieuwe eerstelijnscentrum gerealiseerd is, zal het CJG meeverhuizen.

Financiën

Voor de realisatie van het CJG heeft het Rijk voor de jaren tot 2012 een geoormerkt budget beschikbaar gesteld. Dat zal nodig zijn voor huisvesting, personeelskosten en activiteitenbudget. Hoogte van het budget: van € 19.634,00 in 2008 tot en met € 58.929,00 in 2011. Daarna zal het budget worden opgenomen in het Gemeentefonds. Daarnaast is er voor de ontwikkeling van regionale backofficetaken € 750.000,00 tot 2011 beschikbaar.

Samenvatting planning:

2008: CJG Scherpenzeel:	plan van aanpak CJG Scherpenzeel maken, besluitvorming door college daarover en bespreken met lokale partners.
2009: CJG Scherpenzeel:	start ontwikkeling ervan samen met Valleigemeenten
Regionale backoffice:	opening verdere ontwikkeling hulpaanbod
Regionale backoffice:	verdere ontwikkeling en start implementatie in lokale CJG's
2010: CJG Scherpenzeel	Evaluatie en waar nodig aanpassing/ wijziging hulpaanbod en/of werkwijze
Regionale backoffice:	implementatie producten
2011: Realisatie volwaardig CJG Scherpenzeel	

3. Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning

Huidige situatie

Sinds 1 januari 2007 functioneert het loket VraagWijzer. In de beleidsnota WMO 2007 is uitgebreid stilgestaan bij doel, taken enz. enz. Ook de uitgangspunten voor informatie, advies en cliëntondersteuning zijn in die beleidsnota vastgelegd.

Er is ten opzichte van de periode vóór de totstandkoming van het loket inmiddels sprake van een toename van het aantal vragen.

Uit een eerste analyse in 2008 (ca. 150 vragen in 3 maanden) blijkt dat de vragen voornamelijk betrekking hebben op de navolgende onderdelen:

Ca. 40% van de vragen heeft betrekking op het brede terrein van de zorg (hieronder vallen ook de A.W.B.Z., de ziektekostenverzekeringen en gesubsidieerde zorg).

Ca. 20% van de vragen heeft een relatie met inkomen.

Ongeveer 30% wordt geregistreerd als “overige”.

Over alle prestatievelden van de WMO. zijn vragen gesteld, behalve de maatschappelijke opvang en verslavingszorg.

Bijna 10% van de vragen moest duidelijk niet bij het loket zijn, maar deze gingen over andere vooral gemeentelijke aangelegenheden (zoals reinigingsdienst, ongediertebestrijding enz. enz.). Deze vragen zijn overigens doorgespeeld aan de betreffende gemeentelijke afdelingen.

Ontwikkelingen

In de beleidsnota WMO 2007 is aangegeven dat de taken van het loket VraagWijzer geleidelijk zouden worden uitgebouwd. Inmiddels is besloten om VraagWijzer tevens aan te wijzen als de plaats voor de individuele ondersteuning van mantelzorgers, met de mogelijkheid van specialistische ondersteuning door het regionale steunpunt mantelzorg in Ede.

Beleid voor de jaren 2009 tot en met 2011

De uitgangspunten voor de functies uit prestatieveld 3 blijven ongewijzigd, t.w.:

- vraaggerichtheid
- objectiviteit en onafhankelijkheid ten opzichte van het aanbod
- transparantie bieden over het aanbod
- bevordering van de toegankelijkheid van de voorzieningen

De functies welke binnen het loket worden uitgeoefend zijn:

- Informatie
- Vraagverheldering
- Advies en verwijzing
- Intake/aanmelding
- Onderzoek
- Beslissing
- Bemiddeling

De dienstverlening van VraagWijzer zal plaatsvinden vanuit het gemeentehuis, doch gezocht zal worden naar mogelijkheden om daarnaast enige vorm van dienstverlening in het eerste-lijnscentrum onder te brengen.

De geleidelijke uitbreiding van de taken van het loket, genoemd in de beleidsnota W.M.O. 2007 zal in de jaren 2009-2011 feitelijk worden gerealiseerd

Concrete acties:

Een afzonderlijk en doorlopend aandachtspunt zal moeten zijn het “bereik” van de doelgroepen. Er zal een doorlopende registratie van de vragen moeten plaatsvinden, welke registratie regelmatig wordt geanalyseerd. Aan de hand van de resultaten daarvan kunnen wellicht gerichte of algemene voorlichtings- en informatieactiviteiten plaatsvinden om de belanghebbenden beter te bereiken. Een goede communicatie (bijv. via brochures, website, etc) over taak, doelstellingen en het bereiken van VraagWijzer is dan ook noodzakelijk.

4. Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers

Huidige situatie

De ondersteuning van mantelzorgers is in ontwikkeling. Een aantal activiteiten wordt regionaal aangeboden (cursussen, lotgenotencontact enz.). De individuele ondersteuning krijgt plaatselijk vorm via VraagWijzer.

Ten aanzien van vrijwilligers is er al een digitale vrijwilligersvacaturebank, zijn er cursussen en worden incidenteel activiteiten gesubsidieerd. Ook is er tweejaarlijks, in samenwerking met Renswoude, een vrijwilligersdag.

Ontwikkelingen

Ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers wordt steeds belangrijker. Overbelasting van mantelzorgers kan leiden tot nieuwe problemen en het wegvallen van deze zorg zal leiden tot een groter beroep op professionele hulpverlening.

Een tekort aan (deskundige) vrijwilligers en de kwetsbaarheid (zgn. eenmansposten) kan in de zorg, maar ook op tal van andere terreinen (sport, cultuur, recreatie enz. enz.) leiden tot een verschraling van het voorzieningenniveau en tot een hoger beroep op professionele ondersteuning.

Beleid voor de jaren 2009 tot en met 2011

Er zijn voorshands geen redenen of ontwikkelingen die aanleiding geven tot een afwijking of aanvulling van het beleid, zoals vastgelegd in het Beleidsnota Wet maatschappelijke ondersteuning 2007.

Het beleid is gericht op stimulering en ondersteuning van mantelzorg en vrijwilligers met als doel te bevorderen dat mensen die deze zorg willen bieden/ontvangen hiertoe worden ondersteund en niet met als doel om kosten te besparen.

Voorts ziet de gemeente mantelzorg en vrijwilligerswerk als een vorm van participatie aan de samenleving. Om die reden wordt mantelzorg en vrijwilligerswerk mede gezien als een functie die gerekend kan worden tot prestatieveld 1, het bevorderen van de sociale samenhang.

Concrete acties

Gedurende de looptijd van deze nota zal verder worden gewerkt aan het realiseren dan wel verbeteren van de 8 functies.

De 8 functies zijn:

1. Voorlichting (voorlichting, informatie en advies aan individuele mantelzorgers);
2. Bemiddeling (afstemmen vraag naar en aanbod van vrijwillige zorg én het doorgeven van signalen door 1e lijnszorg instanties van dreigende overbelasting van mantelzorgers);
3. Verlenen van ondersteuning aan individuele mantelzorgers;
4. Respijtzorg (bezoek- en oppasservice);
5. Zorgcoördinatie (aanbod vrijwillige zorgverlening en mogelijkheden voor mantelzorgondersteuning gebundeld in een gidsje; mee-rouleren in het aanbod deskundigheidsbevordering via het steunpunt Mantelzorg in Ede, aandacht voor jonge mantelzorgers via de basisscholen);
6. Voortzetting bestaand beleid (te weten de functies: deskundigheidsbevordering van vrijwilligers en het bijhouden van een digitale vrijwilligersvacaturebank);
7. Bestrijden van de kwetsbaarheid van punten waar slechts één of een beperkt aantal vrijwilligers beschikbaar is;
8. Het bevorderen van de werving van nieuwe vrijwilligers.

Voor de kosten van ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers zijn bedragen op de begroting opgenomen. Hiermee kunnen te maken onkosten worden betaald, maar is er ook ruimte voor het zo nodig incidenteel financieel ondersteunen van initiatieven. Met het verstrekken van structurele subsidies zal, behoudens voor essentiële zaken, terughoudend worden opgetreden.

5. Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem

Huidige situatie

Er is in feite nog nauwelijks sprake van specifiek beleid om het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem te bevorderen.

In de nota ouderenbeleid is vastgelegd dat verkeersroutes in samenwerking met de cliëntenraad zouden dienen te worden onderzocht. Dit onderzoek is nog slechts zeer beperkt tot uitvoering gekomen

Met betrekking tot geschikte woningen voor mensen met een lichte functiebeperking zijn doelen en acties vastgelegd in het Lokaal kwalitatief woonprogramma 2004 - 2010, vastgesteld bij raadsbesluit van 23 september 2004.

Een raming van de aantallen gewenste woningen is te vinden in het rapport “Wonen zonder en met zorg(en), opgave wonen en zorg gemeente Scherpenzeel 2004-2015”.

Ontwikkelingen

Scherpenzeel heeft vele mogelijkheden om medemensen te ontmoeten en contacten aan te gaan.

Uit het verslag van de bijeenkomst over dit thema kan echter worden afgeleid dat er tal van zaken zijn die de aandacht verdienen. Voor een groot deel zullen mensen/organisaties hier zelf actie op moeten ondernemen. Voor een deel kan de gemeente hierin stimulerend zijn. De ambitie uit het lokaal kwalitatief woonprogramma is nog niet voldoende gerealiseerd.

Beleid voor de jaren 2009 tot en met 2011

Taak van de gemeente is om er voor te zorgen dat mensen met beperkingen aan essentiële zaken kunnen deelnemen. Bij niet-essentiële zaken is het de taak van de gemeenten om deelname te bevorderen.

Onder essentiële zaken wordt verstaan het voorzien in de elementaire levensbehoeften zoals huisvesting, voeding, veiligheid, gezondheid, mobiliteit en een voldoende inkomen.

In feite dient een doorlopend onderzoek en prioriteitstelling plaats te vinden. De cliëntenraad dient hierbij betrokken te worden.

Besluitvorming zal plaatsvinden aan de hand van concrete voorstellen inclusief de financiering van die voorstellen. Voor incidentele activiteiten is voor 2009 budget beschikbaar. Voor 2010 en volgende jaren zal bij het opstellen van de Kadernota worden bezien in hoeverre financiële middelen beschikbaar zijn.

Indien mogelijk zal de gemeente aan initiatieven van personen en organisaties welke het bevorderen als bedoeld in dit prestatieveld tot doel hebben, ondersteuning verlenen in de vorm van het door de gemeente verzenden van informatie e.d. aan bij de gemeente bekende doelgroepen, over initiatieven die voor die doelgroepen van belang kunnen zijn.

Concrete acties

Uit het verslag van de bijeenkomst over dit prestatieveld blijkt dat er erg veel mogelijkheden zijn gesuggereerd. Uitgaande van het criterium dat voor essentiële zaken moet worden gezorgd en voor andere zaken de taak van de gemeente een stimulerende is, worden de navolgende concrete acties voorgesteld.

- a. *Ondersteuning en begeleiding bij particulier initiatief (vraaggestuurd)*
Op de schaal van Scherpenzeel is geen cijfermateriaal beschikbaar over aantallen personen gerelateerd aan een aandoening (ziekte of handicap) of een specifieke situatie. Daarmee is er nauwelijks iets te zeggen over de omvang van de doelgroep. Aan de andere kant bleek tijdens de WMO-bijeenkomsten wél een zekere behoefte aan lotgenotencontact. Daarom willen we het mogelijk maken dat burgers met beperkingen die een bepaald initiatief wensen, ondersteuning kunnen ontvangen om dit initiatief tot uitvoering te brengen. Per situatie wordt bekeken wát en hoeveel ondersteuning er nodig is.
- b. *Scholingsaanbod 'hoe te anticiperen op het niet-alleen willen gaan'*
Vermoedelijk valt er voor vrijwilligersorganisaties aan deelnemers en leden nog veel te winnen wanneer het hen lukt om alleenstaanden te trekken. Daarom willen we in het jaarlijkse scholingsaanbod voor vrijwilligersorganisaties methodieken aanbieden om de drempel voor alleengaanden te slechten.
Dit zal niet in de vorm van een scholing, maar in een eenvoudige, weinig tijdrovende vorm moeten plaatsvinden.
- c. Onderzoek (meerjarig) gevolgd door aanpassing van verkeerssituaties, in overleg tussen de gemeente en cliëntenraad VraagWijzer.
- d. Onderzoek, gevolgd door maatregelen, naar de toegankelijkheid en bruikbaarheid van (semi-openbare) gebouwen.
- e. Extra impulsen zoeken om de ambities uit het lokaal kwalitatief woonprogramma te realiseren.
- f. De in de bijeenkomsten genoemde suggesties zullen onder de aandacht worden gebracht van organisaties.

6. Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer

Huidige situatie

De huidige WMO-verordening kent een aantal individuele voorzieningen:

- vervoersvoorzieningen
- woonvoorzieningen
- rolstoelen
- hulp bij het huishouden
- financiële tegemoetkoming in de kosten van alarmering.

In de beleidsnota 2007/2008 is bepaald dat veranderingen, zo die nodig zijn, zoveel mogelijk geleidelijk dienen plaats te vinden.

Momenteel worden eigen bijdragen gevraagd voor huishoudelijke hulp en voor woningaanpassingen van eigen woningen. Voor woningaanpassingen is de periode van de eigen bijdrage gesteld op één jaar (wettelijk is drie jaar het maximum voor duurzame voorzieningen) en het percentage van de eigen bijdrage bedraagt 10 van het inkomen boven de wettelijke grens.

Voor het overige worden geen eigen bijdragen gevraagd.

Voor rolstoelen mag wettelijk geen eigen bijdrage worden gevraagd.

Ontwikkelingen

Op het terrein van de individuele voorzieningen zal dit werkveld de komende jaren naar verwachting in beweging blijven. Zodanig zelfs, dat niet goed te voorzien is wat nu in de beleidsperiode van de komende 3 jaar aan de orde zal komen.

Wat in ieder geval zal gaan spelen is een nieuwe aanbesteding van de hulp bij het huishouden en een wetswijziging op dat gebied (in de wet opnemen van het begrip alfa-hulp en het vastleggen van enkele verplichtingen daaromtrent). Daarnaast vindt een herijking plaats van de A.W.B.Z.-voorzieningen en wordt verwacht dat daarin een aantal voorzieningen zal vervallen. Het is daarna aan de gemeente om te beoordelen of het noodzakelijk is om de leemte op te vullen. Vaak wordt gesproken van overheveling, maar daarvoor zal een wetswijziging nodig zijn. De verwachting is dat de gemeente hierin de beleidsvrijheid, welke in de WMO is opgenomen, zal behouden, dus is het aan de gemeente te bepalen of, in welke mate en op welke wijze op die terreinen ondersteuning zal worden geboden.

Omdat dit terrein sterk in beweging is kan geen beleid worden ontwikkeld op allerlei voorzieningen. Wel kunnen algemene uitgangspunten worden geformuleerd. In voorkomende gevallen zal de gemeentelijke verordening moeten worden aangepast en kan de raad zich

over de concrete voorzieningen uitspreken. Dit kan wel betekenen dat bijvoorbeeld jaarlijks een aanpassing van de verordening noodzakelijk is.

In zijn algemeenheid is het streven om de A.W.B.Z. te reserveren voor zwaardere en vooral medische voorzieningen. De rest zou naar de WMO kunnen. Er zijn zelfs geluiden dat de A.W.B.Z. zou moeten worden opgesplitst tussen de WMO en de Zorgverzekeringswet. De discussie hieromtrent is nog niet ten einde, dus de toekomst is onzeker.

Los van de landelijke ontwikkelingen zal oog moeten worden gehouden voor de concrete behoeften van onze inwoners.

Beleid voor de jaren 2009 tot en met 2011

De bestaande voorzieningen blijven grotendeels in stand. Bezien zal worden of algemene voorzieningen kunnen worden gecreëerd, waardoor het beroep op individuele voorzieningen wordt verminderd. De kwaliteit van de dienstverlening mag hierdoor niet wezenlijk verminderen.

Voor de bestaande en eventuele nieuwe voorzieningen gelden de navolgende uitgangspunten:

- individueel maatwerk
- eigen verantwoordelijkheid staat, waar mogelijk, voorop
- alternatieve oplossingen dienen eerst te worden onderzocht
- noodzaak
- onontkoombaarheid
- sober en doeltreffend
- niet uitgaan van het beginsel dat alle problemen van de burger kunnen worden opgelost maar wel trachten die zoveel mogelijk te beperken.
- kosten-baten afweging (relatie tussen de kosten en de omvang van het probleem of de verbetering van de situatie)
- de duurzaamheid van de oplossing in relatie tot de te maken kosten.
- onrust als gevolg van veranderingen voor burgers zoveel mogelijk beperken en veranderingen langs de weg van geleidelijkheid laten verlopen.
- mantelzorg en vrijwilligerswerk wordt gezien als voorliggende, maar vrijwillige, voorziening; gebruikmaking daarvan door individuele hulpvragers mag niet worden afgedwongen.

Met betrekking tot de eigen bijdragen dient er sprake te zijn van uniformiteit.

Voorgesteld wordt de eigen bijdragen als volgt te regelen:

Voor **hulp bij het huishouden** blijft de situatie ongewijzigd.

Voor **vervoersvoorzieningen**, behalve de regiotaxi, wordt een eigen bijdrage gevraagd gedurende de gebruiksperiode van de voorziening; wanneer het gaat om voorzieningen die in natura ter beschikking worden gesteld (en dus in eigendom worden verstrekt, wordt een eigen bijdrage gevraagd gedurende drie jaar (dit is de maximale wettelijke termijn).

Voor de regiotaxi geen eigen bijdrage vragen omdat de kosten van de regiotaxi voor de gemeente afhangen van het daadwerkelijke gebruik, waardoor dit ook administratief feitelijk een onmogelijke situatie zou worden, en bovendien de betrokkene zelf al via het vast gestelde tarief bijdraagt aan de kosten. Bovendien geldt voor de regiotaxi een inkomensgrens van 1,75 maal het minimuminkomen, waarboven deze voorziening niet wordt toegekend omdat deze dan als algemeen gebruikelijk wordt aangemerkt.

Voor **woningaanpassingen** gaat het meestal om voorzieningen die in eigendom worden overgedragen. De eigen bijdrage hiervoor kan eveneens worden gesteld op de maximale wettelijke termijn van drie jaar. Bij woonvoorzieningen die in bruikleen worden verstrekt kan de eigen bijdrage doorlopen gedurende de gebruiksperiode.

Voor de tegemoetkoming in de kosten van **alarmering** geen eigen bijdrage vragen, omdat de hoogte van deze tegemoetkoming al wordt afgestemd op het inkomen.

Voor eventuele nieuwe voorzieningen kan de algemene lijn worden gevolgd en kan een concrete beslissing worden genomen bij de aanpassing van de verordening.

Concrete acties:

De beleidsregels met betrekking tot de eigen bijdragen dienen te worden aangepast.

7. Het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en beleid ter bestrijding van geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van slachtoffer is gepleegd

Huidige situatie

Op grond van het Besluit Maatschappelijke ondersteuning (AMvB) wordt aan de gemeente Ede een uitkering verstrekt ten behoeve van activiteiten op het terrein van de openbare geestelijke gezondheidszorg, maatschappelijke opvang en verslavingsbeleid én een uitkering voor vrouwenopvang. Daarmee is de gemeente Ede centrumgemeente voor voorzieningen voor dak- en thuislozen en vrouwenopvang én is zij centrumgemeente bij de bestrijding van huiselijk geweld.

Maatschappelijke opvang

De voorzieningen voor dak- en thuislozen hebben tot doel om een tijdelijk verblijf te bieden. Het huidige aanbod aan voorzieningen in de regio bestaat uit:

- 6 plaatsen aan noodopvang/ passantenopvang voor maximaal 30 dagen;
- 34 plaatsen sociaal pension voor verlengd verblijf voor maximaal 1 jaar;
- 9 plaatsen voor tijdelijk verblijf met lichte problematiek voor maximaal 13 weken.

Bij dit prestatieveld gaat het er niet alleen om dat gemeenten voorzieningen hebben voor dak- en thuislozen. Het voorkomen van dakloosheid is evenzeer van belang. En in voorkomende gevallen ligt hier een taak voor de gemeente Scherpenzeel. In de praktijk wordt voor individuele gevallen gezocht naar individuele oplossingen.

Vrouwenopvang

Binnen de maatschappelijke opvang is vrouwenopvang een specifieke categorie, waarvoor de gemeente Ede als centrumgemeente een aparte uitkering ontvangt. Onder vrouwenopvang wordt verstaan: het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan vrouwen (en hun kinderen) die al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten in verband met problemen van relationele aard of geweld.

Aan voorzieningen worden hiervoor zes residentiële opvangplaatsen en twee woningen begeleid wonen in stand gehouden. Daarnaast is er ambulante woonbegeleiding, ambulante (groeps)hulpverlening en telefonische hulpverlening beschikbaar. Tevens worden er preventieve trajecten aangeboden aan slachtoffers die thuis gevaar lopen, opdat een centrale opvang van volwassenen en kinderen niet nodig is.

Indien nodig staan deze voorzieningen open voor inwoners van de gemeente Scherpenzeel.

Bestrijding huiselijk geweld

Mensen die slachtoffer, dader of getuige zijn van huiselijk geweld kunnen terecht bij het Steunpunt huiselijk geweld West-Veluwe/Vallei, evenals mensen (inclusief hulpverleners) die huiselijk geweld in hun omgeving waarnemen of hierover vermoedens hebben. Daarnaast heeft ook het Algemeen Meldpunt Kindermishandeling een rol in de bestrijding van huiselijk geweld.

Gelijktijdig proberen politie en hulpverlenende instellingen gezamenlijk (herhaling van) huiselijk geweld te verminderen. Financiering van dit steunpunt geschiedt uit de rijksdoeluitkering, aangevuld met financiële bijdragen van de regiogemeenten. Uit het jaarverslag 2007 van het steunpunt blijkt dat hulpverleners en inwoners uit Scherpenzeel niet bellen naar het steunpunt, terwijl het steunpunt wél meldformulieren van de politie ontvangt.

Ontwikkelingen

Het wetsvoorstel tijdelijk huisverbod is ter besluitvorming aan de Eerste Kamer voorgelegd. Naar verwachting zal de wet in 2009 van kracht worden. Aan de burgemeester wordt de bevoegdheid toegekend om een huisverbod op te leggen aan degene van wie een dreiging van huiselijk geweld uitgaat. Het huisverbod houdt in dat de perso(o)n(en) die uit huis geplaatst zijn gedurende de periode van het huisverbod – in beginsel 10 dagen – zijn woning niet mag betreden en ook geen contact mag opnemen met zijn huisgenoten, zoals zijn echtgeno(o)t(e), partner of kinderen. Met het opleggen van een huisverbod wordt een afkoelingsperiode gecreëerd, waarin maatregelen genomen worden die (de dreiging van) huiselijk geweld wegnemen (zoals het starten van een hulpverleningstraject binnen 24 uur).

Invoering van deze wet heeft gevolgen voor de rol en taken van de burgemeester, de politie, hulpverlenende organisaties en het ambtelijk apparaat.

Het convenant *Samenwerking inzake Steunpunt huiselijk geweld regio west-Veluwe/Vallei*, waarin doel, werkwijze en financiering van het steunpunt is geregeld, is verlengd tot en met 2011. Het betreft afspraken tussen de gemeenten Ede, Barneveld, Nijkerk, Wageningen en Scherpenzeel.

Beleid voor de jaren 2009 tot en met 2011

Blijven aansluiten bij de regionale uitgangspunten en het volgen van trends en ontwikkelingen en hierop zonodig inspelen.

Concrete acties

Publicaties in de Scherpenzeelse krant over het thema huiselijk geweld op de gemeentepagina en verdere ondersteuning van activiteiten van het steunpunt die er toe moeten leiden dat inwoners en hulpverleners het steunpunt beter weten te vinden.

8. Het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van psychosociale hulp bij rampen

Huidige situatie

Met de reeds eerder vastgestelde kadernota WMO 2009-2011 onderschrijft de raad de doelstellingen zoals vermeld in het convenant Openbare Geestelijke Gezondheidszorg 'De Vallei regio' 2007-2011.

Ontwikkelingen

Het Rijk en de vier grote steden hebben een plan van aanpak opgezet om het aantal daklozen terug te dringen. Dit plan van aanpak heet "Stedelijk Kompas" en omvat de volgende ambities:

- tussen 2008 en 2013 alle daklozen in traject te hebben;
- voor minimaal 60% van de daklozen huisvesting geregeld te hebben;
- tussen 2008 en 2010 dakloosheid als gevolg van huisuitzettingen tot minder dan 30% van het niveau in 2005 terug te dringen;
- dakloosheid als gevolg van detentie of afwenteling door andere instellingen (vrijwel) uit te bannen;
- in zeven jaar overlastgevend gedrag tot maximaal 75% van het huidige niveau terug te dringen.

De ambities in het stedelijk kompas zijn vertaald naar 11 concrete activiteiten die ertoe moeten bijdragen dat:

1. er een persoonsgerichte benadering komt met behulp van individuele trajectplannen;
2. er een 100% sluitende samenwerking is tussen alle betrokken partijen en instellingen.

In navolging van het stedelijk kompas zijn de overige centrumgemeenten, waaronder Ede, gevraagd om vóór 1 april 2008 een vergelijkbaar kompas op te stellen. Gelijktijdig heeft VWS aangekondigd om de verdeelsleutel, van de rijksdoeluitkering Maatschappelijke opvang, OGGZ en verslavingsbeleid, met ingang van 1 januari 2010, te herzien op basis van de gegevens over de doelgroep zoals vermeld in het regionaal kompas.

Mede dankzij gegevens van alle regiogemeenten, zorgkantoor en betrokken instellingen heeft de gemeente Ede voor 1 april jl. het Valleiregiokompas ingediend.

De activiteiten uit de landelijke kompasaanpak sluiten redelijk aan bij de activiteiten en afspraken zoals overeengekomen in het convenant. Lastig aspect in de uitwerking is dat het kompas gericht is op dak- en thuislozen en individuele trajectplannen, terwijl het convenant gericht is op de bredere OGGZ-doelgroep en tot doel heeft een samenhangend OGGZ-pakket te realiseren. Dit pakket omvat: het signaleren en bestrijden van risicofactoren, het bereiken en begeleiden van kwetsbare doelgroepen en de zorg voor een functioneel centraal punt voor signalen van crisis of dreiging van crisis bij kwetsbare personen en risicogroepen.

Beleid voor de jaren 2009 tot en met 2011

De doelstellingen zoals beschreven in het convenant zijn:

- a. inzicht zorgbehoefte van de doelgroep, prioriteitsgroepen, zorgcoördinatie en cliëntregistratie;
- b. sluitende ketensamenwerking op het gebied van dagbesteding en reïntegratie;
- c. woonketenafspraken en doorstroming diverse OGGZ woonschakels;
- d. aanpak voor OGGZ-schuldhelp;
- e. veiligheid: oriëntatie op samenhang met ontwikkelingen vanuit detentie;
- f. specifieke OGGZ-taken: zorgmonitor (n.a.v. landelijke ontwikkeling WMO registratieverplichting o.a. cliëntvolgsysteem en digitaal klantdossier), regionaal vangnetteam, meldfunctie en OGGZ toeleiding;
- g. preventie;
- h. inzicht op gemeentelijk niveau in de lokale met de OGGZ gemoeide financiële bronnen.

Er zal geen zoektocht plaatsvinden naar nieuwe en aanvullende maatregelen om sociale uitsluiting te voorkomen én een aanvaardbare kwaliteit van leven voor kwetsbare mensen te realiseren. Eventuele initiatieven worden op hun merites beoordeeld.

Concrete acties

Prioriteit wordt gegeven aan de invoering van een nieuw monitoringsysteem. Aanmelding van OGGZ-clienten in het systeem kan uniform gebeuren met het landelijk aanmeldings- en diagnoseformulier. Nog niet bekend is in hoeverre VraagWijzer (de sociale dienst vulde ook de monitor in) ook mee moet met deze nieuwe werkwijze.

Het ministerie van Justitie dringt bij gemeenten aan op een goede opvang voor mensen die uit (jeugd)detentie komen. Gemeenten willen niet zonder meer voormalige taken van de reclassering op zich nemen. De discussie loopt nog, maar mogelijk zal binnen afzienbare tijd ook prioriteit gegeven moeten worden aan doelstelling e. uit het convenant (veiligheid).

9. Het bevorderen van verslavingszorg

Huidige situatie

Op grond van het Besluit Maatschappelijke ondersteuning (AMvB) ontvangt de gemeente Ede, als aangewezen centrumgemeente, een uitkering voor openbare geestelijke gezondheidszorg, maatschappelijke opvang en verslavingsbeleid. Voor wat betreft het verslavingsbeleid gaat het om financiële middelen bedoeld voor ambulante verslavingszorg. Ambulante verslavingszorg is gericht op chronisch alcohol- en drugsverslaafden. Over de uitvoering van de ambulante verslavingszorg maakt de gemeente Ede na overleg met gemeenten Barneveld, Rhenen, Renswoude, Scherpenzeel en Wageningen afspraken met Iriszorg (voorheen De Grift). In 2006 had deze instelling 15 cliënten uit Scherpenzeel in behandeling, in 2007 betrof het 13 cliënten. (N.B.: niet bekend is hoeveel inwoners uit Scherpenzeel in behandeling zijn bij Centrum Maliebaan.)

Voor de jaren 2008 en 2009 is een basisaanbod afgesproken bestaande uit: preventieactiviteiten, spreekuren voor consultatie en advies, netwerkparticipatie, veldwerk (waarvan 4 uur voor Scherpenzeel), terugdringen van 'No Show', materiele hulpverlening (met als doel dat de cliënt in de reguliere schuldhulpverlening en/of woonbegeleidingstraject komt), vroegsignalering eerstelijnsgezondheidszorg, intensieve thuiszorg voor verslaafden, een motivatie ondersteuningsproject (een inloopvoorziening waar men een warme maaltijd kan krijgen, een douche en de kleren kan wassen) en beveiliging tijdens de methadonverstrekking.

In het kader van het alcoholmatiging beleid jeugdigen Scherpenzeel wordt Iriszorg ingeschakeld voor de uitvoering van preventieactiviteiten. Voor 2008 gaat het om een informatieavond voor ouders van Scherpenzeelse jongeren van 12 tot en met 16 jaar en een voorlichtingsavond over middelengebruik, voor jongeren van 12 tot en met 16 jaar in samenwerking met de jeugdopbouwwerker. Hiertoe is een eenmalige subsidie verleend van € 2.760,00.

Ontwikkelingen

Kenmerkend voor chronisch verslaafden is dat hun situatie op het gebied van wonen, werk, inkomen en gezondheid nogal eens wisselt. Hierdoor kunnen deze mensen moeilijker dan andere groepen deelnemen aan de samenleving. In het kader van de WMO is elke gemeente verantwoordelijk voor het scheppen van randvoorwaarden, zodat iedereen kan meedoen. Op het niveau van centrumgemeente wordt hiervoor gewerkt aan ketenzorg, waarbij preventie, behandeling, resocialisatie en nazorg evenwichtig aan bod komen. Uitdaging voor Scherpenzeel is er voor te zorgen dat dit aanbod ook optimaal toegankelijk is voor inwoners uit Scherpenzeel.

Najaar 2007 heeft Iriszorg het rapport Alcoholproblematiek in de Valleiregio uitgebracht. Het betrof een onderzoek naar de omvang en aard van alcoholproblematiek in de Valleiregio en aanbevelingen voor het zorgaanbod.

In het onderzoek zijn geen gegevens van onderzoek naar alcoholgebruik in Scherpenzeel gevonden of gebruikt. De verwachting is wel dat de omvang van ernstige alcoholproblematiek de komende jaren toeneemt. Immers het merendeel van de bevolking drinkt alcohol én een zeer groot deel drinkt te veel. Gevolgen zijn niet alleen problemen voor het individu en zijn/haar omgeving, maar ook maatschappelijke kosten in de vorm van werkverzuim, geweldsdelicten, uithuiszettingen, aanspraak op zorg- en gemeentelijke voorzieningen. Ervaren problemen op deze terreinen effent doorgaans de weg naar hulpverlening. Ervaren alcoholproblematiek is zelden reden voor iemand om hulp te gaan zoeken.

Uit het onderzoek zijn vier hoofdlijnen te destilleren:

1. meer aandacht voor alcoholgebruik onder jeugdigen;
2. meer aandacht voor alcoholgebruik onder senioren;
3. de ketensamenwerking kan beter (alcoholproblematiek komt vaak aan het licht bij ervaren problemen zoals schulden, ggz-behandeling, verkeersovertredingen etc.);
4. verbetering van de zorgregistratie en monitoring overeenkomstig de regeling maatschappelijke ondersteuning¹.

Specifiek voor Scherpenzeel worden de volgende aanbevelingen gedaan:

- voortzetten van veldwerk en preventiewerk;
- signaleren en doorverwijzing in de huisartspraktijk bevorderen door samenwerking tussen organisaties, deskundigheidsbevordering en bespreekbaar maken (eventueel een spreekuur creëren in het gezondheidscentrum);
- signalering en doorverwijzing in maatschappelijke, kerkelijke en zorg- en welzijnsorganisaties bevorderen door samenwerking tussen organisaties, deskundigheidsbevordering en bespreekbaar maken.

Het welzijnsteam als professionals in de eerstelijnszorg is gevraagd wat zij van de aanbevelingen vinden. Ook is gevraagd waaraan zij behoefte hebben, wanneer het gaat om het terugdringen van ernstig alcoholgebruik. Hun reactie kan aanleiding geven tot bijstelling van het basisaanbod.

Najaar 2007 bleek dat de gemeente Scherpenzeel nog als enige gemeente financieel bijdraagt in het basisaanbod. In het eerste kwartaal van 2008 is met Iriszorg afgesproken om deze bijdrage in twee jaar af te bouwen, tenzij er afspraken gemaakt worden over een specifiek aanbod voor Scherpenzeel op basis van een reële behoefte. (Concreet: in 2008 een bijdrage van € 4.054,00, in 2009 een bijdrage van € 2.000,00. Met ingang van 2010 draagt de gemeente Scherpenzeel niet meer bij in het basisaanbod.)

Ook is afgesproken dat mensen uit Scherpenzeel die een afspraak willen maken met Iriszorg de mogelijkheid krijgen aangeboden om naar Ede te komen of de mogelijkheid voor een bezoek aan huis door Iriszorg. Om de huisbezoeken door Iriszorg zo efficiënt mogelijk te laten verlopen, kunnen de medewerkers in kwestie gebruik maken van een flexwerkplek in het gemeentehuis.

¹ Volgens deze regeling zou Iriszorg per cliënt verschillende gegevens moeten registreren, waaronder de woongemeente. Zo kunnen op termijn specifieke cijfers voor Scherpenzeel beschikbaar komen. Deze cijfers zijn dan o.a. bruikbaar voor verdere beleidsontwikkeling.

Alcoholpreventieproject Regio De Vallei

Zowel door het Kabinet als regio De Vallei en de gemeenteraad van Scherpenzeel is alcoholmatiging tot speerpunt van beleid gemaakt. Nederlandse jeugdigen blijken aan de top van Europa te staan als het erom gaat hoe jong men start met het drinken van alcohol (70% van de kinderen tussen 12 – 16 jaar drinkt alcohol). Het doel van het alcoholpreventieproject is jongeren tot 16 jaar ervan te weerhouden om te starten met het drinken van alcoholische drankjes, gezien de grote impact ervan op ondermeer hun gezondheidsontwikkeling. Uit onderzoek blijkt verder dat steeds meer jongeren vanaf 16 jaar (gemiddeld) steeds meer drinken, ook in illegale drinkgelegenheden (keten & hokken). Daarmee wordt de maatschappij op vele gebieden schade aangebracht. Dit project loopt tot eind 2011 en wil d.m.v. draagvlakvergroting, regelgeving én handhaving deze ontwikkelingen doen keren.

Beleid 2009 tot en met 2011

Met de kadernota WMO 2009-2011 heeft de raad aangegeven dat er voldoende uitvoering wordt gegeven aan dit prestatieveld. Indien zinvol, is er ruimte om e.e.a. aan te scherpen. Dit betekent doorgaan met het basisaanbod, namelijk het maken van inhoudelijke en financiële afspraken met de instelling voor verslavingszorg onder aanvoering van centrumgemeente Ede en voortzetting van de activiteiten.

Concrete acties

Doorgaan met de uitvoering van het regionale project alcoholpreventiebeleid, gericht op jeugdigen.

In overleg met partijen in Scherpenzeel, gemeente Ede en Iriszorg pogen zo goed mogelijk uitvoering te geven aan de aanbeveling uit het rapport Alcoholproblematiek in de Valleiregio.

Bijlage 1 Organisaties en instellingen die financiële ondersteuning van de gemeente krijgen en behoren tot prestatieveld 1

Bevordering Sportbeoefening

Badmintonclub Badge
Gymnastiekvereniging Doto
Tafeltennisvereniging Scherpenzeel
Volleybalvereniging Set Up '69
Wedstrijdcommissie Judoschool Herman Boersma
Zwembad 't Willaer

Beleidsterrein Recreatie en Toerisme

Regio VVV Veluwe Vallei
Vereniging voor recreatie en toerisme, afdeling Scherpenzeel
Oranjevereniging

Beleidsterrein Kunst en Cultuur

Amateurkunstbeoefening

Caecilia
Chr. Gemengde zangvereniging "Soli Deo Gloria"
Kunstzinnige vorming/Krek
Openbaar Bibliotheekwerk
Oudheidkundige Vereniging Oud Scherpenzeel

Beleidsterrein Zorg

SOS

Beleidsterrein Welzijn/Jeugd

Vrijwilligers jeugdwerk/vrijtijdsactiviteiten

Scouting "De Valleigroep"
Scouting "Willaergroep"
Jeugdraad Hervormde Gemeente
Peuterspeelzaal de Minisoos

Bijlage 2

Verslag WMO-bijeenkomst Sociale contacten d.d. 17 maart 2008

Sociale samenhang, resultaten testje:

Hier in Scherpenzeel groeten wij elkaar (80% mee eens)

In Scherpenzeel praten wij met elkaar (70% mee eens)

In Scherpenzeel hebben we wat voor elkaar over (60% mee eens)

Er is sprake van een "Scherpenzeels gevoel", saamhorigheid (verdeeld)

⇒ Algemene conclusie: men zou wel wat meer voor elkaar over kunnen hebben en het gevoel van saamhorigheid kan wel wat sterker.

'Hoe kun je de sociale samenhang en leefbaarheid bevorderen?', op individueel niveau, in verenigingsverband, op buurniveau en op de schaal van Scherpenzeel.

Op individueel niveau

Volgens de deelnemers aan de groepsdiscussie begint sociale samenhang en leefbaarheid bij individuele mensen. Mensen die met elkaar spreken en respect hebben voor elkaar. Respect is dan: aandacht hebben en luisteren naar elkaar en elkaar bevragen. En vooroordelen inslikken.

Grote vraag blijft: HOE kun je dit bij individuele personen bevorderen?

Genoemd is voorbeeldgedrag van ouders, scholen, sportverenigingen. (In Scherpenzeel besteden de voetbalverenigingen en de hockeyvereniging aandacht aan het gedrag van sporters en hun ouders (o.a. als supporter langs de lijn). Daarnaast zouden mensen ook elkaar moeten blijven aanspreken op gewenst danwel ongewenst gedrag. Verder wordt als 'probleem' ervaren dat mensen per se iets terug willen doen, wanneer een ander iets voor hen doet.

Daarnaast is er nog het 'importgevoel', zelfs al woon je 20, 30 jaar in Scherpenzeel. Als beste remedie hiervoor wordt geopperd: je durven mengen.

Op buurniveau

Ideeën:

Een klikfonds, een potje met geld voor eenmalige activiteiten in de buurt.

Een groepsdiscussie levert de volgende indeling van Scherpenzeel op:

wijken zijn Voorposten, Wittenberg, Koepellaan/Zuid.

Buurtjes zijn: Gelderse Roos, Doornboomspark (in de wijk Maatjes), Nieuwe Willaer, Schilderswijk en Oranjebuurt (beiden onderdeel Wittenberg), Boomenbuurt.

Wittenberg heeft een actieve wijkvereniging: jaarlijkse barbecue, eieren zoeken met Pasen, mensen hebben wat voor elkaar over, helpen elkaar. Worden de mensen uit de Oranjobuurt ook uitgenodigd voor deze activiteiten?

In de Margrietlaan en Beatrixlaan staan koopwoningen en huurwoningen. Er is wat wrijving tussen de bezitters van de koopwoningen en de huurders. Het gaat om onderhoud van de voortuinen en de manier van reageren op elkaar. De indruk bestaat dat de Woningcorporatie stelselmatig bepaalde type woningen (doorgaans in één straat) toewijst aan alleenstaande ouders en allochtonen. De wens is dat er meer differentiatie in de woningtoewijzing plaatsvindt.

Op schaal van Scherpenzeel

Mogelijkheden:

- een jaarlijks dorpsfeest of feestweek (vergelijk de Rijnweek in Rhenen) (ooit was er de ronde van Scherpenzeel en het 750-jarig bestaan);
- Beursvloer (waar verenigingen, bedrijven, scholen zich kunnen presenteren en mogelijkheden om vrijwilligersvacatures en maatschappelijke stages bekend te maken);
- Nieuwjaarinstituif in de sporthal (naar voorbeeld van Renswoude).

Er wordt veel in Scherpenzeel georganiseerd. Er zijn ook veel eenmalige initiatieven. Al deze activiteiten zouden wat beter op elkaar afgestemd mogen worden. Wellicht dat de belangstelling voor al die activiteiten dan ook toeneemt.

Kritische noot:

Het aanbod op de jaarlijkse feestmarkt komt hoofdzakelijk buiten Scherpenzeel. Het is bijzonder moeilijk om als 'Scherpenzeelse club' een kraampje te krijgen. Daarmee is de jaarlijkse feestmarkt vooral een gebeuren van buiten.

Algemene opmerkingen

Soms schrikken mensen wanneer ze gegroet worden.

Scherpenzeel is op zondag een hele andere samenleving.

'Alles wat een kleurtje heeft in Scherpenzeel zijn zwartjes.' Denkbeelden over allochtonen zijn negatief en nogal zwart-wit.

Scherpenzeel is op zoek naar 'dorpsgekken' (mensen die een stimulerende kracht zijn achter bepaalde activiteiten en die bereid zijn hun nek uit te steken).

Bijlage 3 Actiepunten sociale samenhang

-contact leggen met vertegenwoordigers van de ondernemersvereniging om de genoemde ideeën verder uit te werken in samenwerking met de middenstand en verenigingen in het dorp. Met name de grotere dorpsactiviteiten zouden gezamenlijk georganiseerd kunnen worden met middenstand en (sport)verenigingen.

-een actieve wijkvereniging maakt activiteiten mogelijk in een buurt en vervult een belangrijke rol om de leefbaarheid te bevorderen. In de wijken waar geen wijkverenigingen zijn of niet voldoende functioneren een oproep doen aan nieuwe vrijwilligers die dit willen oppakken.

-project banken plaatsen in het centrum van het dorp en daarbuiten – ook in de andere WMO-bijeenkomsten was de wens geuit om meer banken te plaatsen. De gemeentelijke adviesgroep Recreatie, Toerisme en Cultuur heeft ook geïnventariseerd waar bankjes geplaatst zouden kunnen worden zowel in het centrum als in het buitengebied. Voorstel – met een werkgroep “banken” bestaande uit een aantal oud-agrariërs en overige personen die handig zijn een aantal houten banken maken. Dit project draagt bij tot het versterken van de onderlinge band tussen de vrijwilligers en ze creëren een voorziening ten behoeve van het dorp wat ook vanuit de bewoners weer een positief signaal zal opleveren. De gemeente zou kunnen faciliteren door de plaatsing van de banken alsmede het vergoeden van de kosten van het materiaal en een vrijwilligersvergoeding.

-kunstproject door jongeren entameren in overleg met de jongerenwerker en werkgroep cultuur;

-inventariseren onder de sportverenigingen of het oprichten van een sportraad voldoende draagvlak heeft en duidelijk rol van de sportraad omschrijven.

-onderzoeken met afdeling Grondgebied in hoeverre het mogelijk is om de zorg voor plantsoenen over te dragen aan buurtbewoners onder begeleiding. Indien het mogelijk blijkt inventariseren welke buurten en wijken daarvoor in aanmerking kunnen komen.

-de jaarlijkse opschoondagen die door de scouting georganiseerd worden zouden in overleg met de scouting en de wijkverenigingen uitgebreid kunnen worden, zodat een groter deel van de gemeente daaraan mee kan doen.

Bijlage 4

Verslag van de WMO-bijeenkomst, gehouden op 10 maart 2008 om 19.30 uur in Hertog van Gelre.

Aanwezig : vertegenwoordigers namens: cliëntenraad, SOS, St. de Zonnebloem, zorgboerderij, enkele raadsleden en enkele inwoners

Namens de gemeente: wethouder J. van Kampen, dhr. T. Schut (Soc. Zaken),
mw. R. v. Rensen (Welzijn) en mw. M. Schulz (Welzijn)

De wethouder heet de aanwezigen welkom en geeft het woord aan de heer T. Schut voor de inleiding van deze avond.

Het doel van de avond is creatieve ideeën opdoen ter voorbereiding op de WMO-nota. De WMO stelt alle inwoners van Scherpenzeel voor twee belangrijke uitdagingen, vrij vertaald:

1. zorgen dat mensen (jong & oud) met beperkingen (lichamelijk, geestelijk of sociaal) zelfstandig kunnen functioneren én kunnen deelnemen aan de samenleving (prestatievelid 5);
2. zorgen dat mensen (jong & oud) met beperkingen “voorzieningen” ontvangen of hebben zodat zij zelfstandig kunnen functioneren dan wel kunnen deelnemen aan de samenleving (prestatievelid 6).

Ter voorbereiding op de discussierondes in kleine groepjes wordt aan de aanwezigen gevraagd welke soorten beperkingen men kent. De volgende beperkingen werden genoemd:

- beperkingen in mobiliteit: loopfunctie
- slecht zien, blindheid
- concentratieproblemen
- obstakels (zowel op de weg bijv. ongelijke stoeptegels als geen aansluiting kunnen vinden bij een vereniging wegens lichamelijke en/of verstandelijke of psychische beperkingen)
- psychische problemen, angsten, fobieën
- financiële problemen
- spraakgebrek/taalproblemen
- geheugenstoornissen
- beperkingen in het gehoor
- verstandelijke beperkingen

Samenvattend:
persoonlijke beperkingen
obstakels
regels & gewoonten bij activiteiten en organisaties

Vervolgens zijn er groepjes gevormd waarbinnen de volgende vragen aan de orde zijn gebracht. De reacties van de aanwezigen zijn hieronder genoemd.

1. Welke mogelijkheden zijn er in Scherpenzeel om medemensen te ontmoeten en sociale verbanden aan te gaan?

Reactie: verenigingen, SOS, ouderenbonden, kerken, cursussen (scoutinggebouw), winkel-aanbod (toegankelijkheid is per winkel verschillend), park, bibliotheek, markt, horeca, Zon-nebloem, ontspanningsverenigingen (koren e.d.), zwembad, Heijhorst en straks Kulturhus, Huis in de Wei, scouting, sportverenigingen en de rommelmarkt.

2. Zijn deze mogelijkheden ook bruikbaar voor mensen met beperkingen?

Reacties:

Lift in de bibliotheek: velen weten niet dát er een lift is of hebben moeite om deze te vinden.

Bankjes in het park: verschillende bankjes zijn verdwenen en worden node gemist.

Openbare inrichting van het dorp: slecht toegankelijk voor rolstoel en scootmobiel.

Aanbod voor mensen met een beperking: Heijhorst bejaardengym door DOTO, Hartgym (aanbod fysiotherapie in de Koningshoeve. Echter de Koningshoeve is niet rolstoel toegankelijk.

In veel openbare gebouwen zijn geen aangepaste toiletten of deze zijn niet bruikbaar. Een onderzoek zou wenselijk zijn.

Het bereiken van veel voorzieningen is een probleem v.w.b. het vervoer (o.a. veilige oversteekplaatsen), sommige voorzieningen liggen te afgelegen en geeft een onveiligheidsgevoel 's avonds als het donker is.

Bij het loket zou ook informatie over activiteiten voor mensen met beperkingen bekend moeten zijn.

Suggestie om een pilot te doen om de doelgroep beter in beeld te krijgen en bij met name verenigingen "tussen de oren" te krijgen dat dit ook een groep inwoners heeft die graag mee wil doen. (bv. een G-team door de gezamenlijke voetbalverenigingen, een demonstratie rolstoeltennis o.i.d.).

Soms zijn mogelijkheden ook niet bruikbaar i.v.m. financiële beperkingen; de regeling hiervoor zou wellicht verruimd kunnen worden, de bedragen zijn al enkele jaren gelijk gebleven.

Veel mensen met psychische beperkingen durven de deur niet uit en vinden moeilijk aansluiting in het reguliere aanbod van voorzieningen. Wellicht mogelijk na inventarisatie van de wensen of bijv. een ontspannings/sportvereniging samen met begeleiders een aanbod kunnen bieden. (bijvoorbeeld uurtje zingen, creatief bezig zijn of sporten).

Alleengaanden die vereenzamen vinden de drempel te hoog om alleen naar een vereniging te stappen. Sommige verenigingen zouden ook speciaal aanbod voor alleengaanden kunnen bieden, dus je ook kunnen aanmelden als je alleen bent en dat er teams uit de lijst alleengaanden gevormd kan worden (bijv. bij bridge enz.).

Gezamenlijk kookproject (kleinschalig) startend bij iemand thuis voor bijvoorbeeld mensen met psychische klachten, eenzame mensen of anderen.

Speciale ontmoetingsbijeenkomsten voor doelgroepen organiseren, soort lotgenotencontact, voor zover de SOS en de kerken en betreffende organisaties daar niet in voorzien.

Meer samenwerking tussen organisaties kan nieuw aanbod creëren. Samenwerking met zorgboerderij, sportorganisaties, creatieve/culturele organisaties en belangenorganisaties.

3. Voor welke mensen met een beperking is geen aanbod, en wat zou er aan aanbod voor deze mensen moeten zijn?

Reactie:

Eerste stap zou zijn: omvang van de doelgroep achterhalen. Lastig aspect is dat steeds mensen zeggen 'ik wil ... wanneer ik zin heb'. Dat is moeilijker te organiseren.

Er is geen aanbod voor mensen met een verstandelijke handicap. Zo is er bijvoorbeeld in Veenendaal een leuke soos. Doen de Willaerruiters iets voor verstandelijk gehandicapten?

Er is geen aanbod aan vrijetijdsbesteding voor kinderen die buiten Scherpenzeel bijzonder onderwijs volgen (incl. kinderen met ADHD/autisme en kinderen die last in de buurt veroorzaken omdat zij hun gedrag niet kunnen corrigeren). Voor ouders is het prettig om soms een paar uurtjes vrij af te hebben. Belangrijk is dat het niet te ver weg is én max. 10 kinderen tegelijkertijd. Zou je de jeugd ook moeten uitnodigen voor activiteiten met ouderen? Bijvoorbeeld: sjoelen en biljarten in Het Huis in de Wei?

Gemist wordt een inloopvoorziening voor onder ander mensen met afasie, waar de krant wordt voorgelezen, koffie gedronken en een gesprekje wordt gehouden. (bijvoorbeeld 's ochtends twee uurtjes in bibliotheek of Het Huis in de Wei). Een vorm van 'dagopvang' voor mensen zonder indicatie.

Er wordt veel georganiseerd in Scherpenzeel. Misschien zou e.e.a. beter gecoördineerd kunnen worden. Beter afstemming, eventueel zelfs met Renswoude. Bijvoorbeeld Oranjevereniging Renswoude en SOS organiseren op hetzelfde tijdstip een activiteit of dinsdagmiddag 'openbaar kaarten' en dinsdagavond 'hervormd kaarten'.

Geen gehandicaptensport behoudens hartgym.

Scherpenzeel is voor veel activiteiten wellicht te klein. Inventariseer wat er in de regio is, maak dit bekend en bekijk of wellicht (gezamenlijk) vervoer geregeld kan worden als er behoefte is.

Gehandicapte kinderen die speciaal onderwijs buiten Scherpenzeel volgen verkeren vaak in een isolement. Haal deze groep op om ze over een drempel te trekken.

Denk aan buddyprojecten.

Ontmoetingsmogelijkheden voor verstandelijk gehandicapten.

4. Welke voorzieningen kunnen we missen als kiespijn?

- De Heijhorst (en dan name het personeel);
- Verkeers"drempels", letterlijke en figuurlijke;
- slechte stoepen bij de Lindelaan, erg ongelijk, moeilijk begaanbaar als je slecht ter been bent.

5. Welke vormen van collectieve voorzieningen zouden er moeten komen?

- Verpleeghuiszorg!
- Verbeteren van de stoepen en de wandelpaden zodat iedereen daar veilig over kan lopen, daarbij ook overhangend groen verwijderen;
- Mogelijkheden voor vervoer naar het ziekenhuis door vrijwilligers (NPV biedt dit aan, echter bij tweede of derde keer vragen wordt aangedrongen op lidmaatschap);
- Publicatie van activiteiten in Scherpenzeelse krant (zo van 'deze week te doen'....);
- het samen creatief /cultureel bezig zijn voor speciale doelgroepen mogelijk maken, samen creatief bezig zijn;
- Bankjes bij de markt, NH-Kerk, Blokker, bij Ter Wheme, in het park en bij de speelplekken en ook in het park (ook goed benaderbaar voor rollator en scootmobiel, dus geen hout-snippers);
- Visvijver / water (inclusief vissteiger toegankelijk voor rolstoel) (mogelijkheden: de Vijver in het park én het water bij de Omloop);
- Reisesjes voor o.a. mensen met rolstoel;
- Een meldpunt voor vereenzaming en andere zorgwekkende situaties;
- Huurfietsen (tandems e.d.) voor gehandicapten;
- Gratis openbaar vervoer, denk aan pilot in Arnhem/Ede waar gehandicapten met een speciale pas gratis gebruik maken van het Openbaar Vervoer;
- Grotere voorraad boeken met grote letters; het meeste is al gelezen;
- WMO-informatie op de gemeentelijke website;
- Oversteekplaatsen (eventueel met stoplichten), bij de Super, bij de NH-Kerk, bij de Krommehoek, Marktstraat, Willaerlaan.